

## РІШЕННЯ

загальних зборів трудового колективу

*Державної установи «Інститут мікробіології та імунології  
ім. І.І. Мечникова Національної академії медичних наук України»*

*(ДУ «ІМІ НАМН»)*

**12 квітня 2024 року**

Заслухавши та обговоривши лист Міністерства охорони здоров'я (МОЗ) України від 05.04.2024 р. № 22-04/14464/2-24 щодо передачі цілісних майнових комплексів харківських установ Національної академії медичних наук (НАМН) України до сфери управління МОЗ з метою створення на їх базі університетської лікарні Харківського національного медичного університету (ХНМУ) та лист НАМН України від 09.04.2024 р. № 1-2/711 загальні збори трудового колективу ДУ «ІМІ НАМН» констатують наступне.

ДУ «ІМІ НАМН» є одним з найстаріших у світі наукових закладів протиепідемічного профілю із 138-річною історією, який за роки існування став найавторитетнішою установою з питань боротьби з епідеміями особливо-небезпечних інфекцій, створення та розвитку вакцинно-сироваточної справи.

Основна діяльність Інституту завжди була спрямована на конструювання і виробництво імунобіологічних та інших препаратів для лікування, діагностики і профілактики інфекційних захворювань та імунопатологій. Колективом Інституту було розроблено і впроваджено у виробництво близько 60 різноманітних вакцин, сироваток та інших лікувальних і діагностичних препаратів для боротьби з туберкульозом, дифтерією, правцем, кашлюком, сказом та ін. Розроблено, вивчено та впроваджено в практику протимікробні засоби: ектерицид, хлорофіліпт, декаметоксин, та ін. Ці досягнення відзначені світовою спільнотою, керівництвом держави та суспільством.

Окрім розробки та впровадження сучасних біотехнологічних ідей, Інститут проводить повсякденну роботу з підтримки та удосконалення унікальної колекції штамів мікроорганізмів, яка є Національним надбанням. Завдяки колекції мікроорганізмів, період вилучення яких охоплює майже 100 років, є можливість вивчення фундаментальних закономірностей еволюції антибіотикорезистентності мікроорганізмів, вилучених у різні історичні періоди, що є інструментом для розробки нових підходів щодо уповільнення темпів формування та розповсюдження резистентності до антимікробних препаратів.

З початку повномасштабного вторгнення Інститут жодного дня не припиняв свою роботу – у рамках своєї компетенції надає допомогу Військово-медичному клінічному центру Північного регіону; виконує

науково-дослідні роботи, які орієнтовані на потреби країни у воєнний час та післявоєнне відновлення країни. Останні наукові розробки установи – унікальний порошковий перев'язувальний засіб (Гемостоп поля бою «Гемма-2»), Діавенол успішно застосовуються у зоні бойових дій.

Нині Інститут залишився єдиною в Україні науковою установою у галузі медичної мікробіології та імунології, який має науковий потенціал та перспективи розвитку, про що свідчить повторне проходження у 2023 році державної атестації та вчергове включення до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави з покладанням на нього функцій науково-технічного центру і провідної установи з проблем загальної і прикладної імунології та питань біологічної безпеки. Усі науково-дослідні підрозділи установи мають чинні сертифікати відповідності ISO 10012:2005. Інститут є єдиною установою в Україні, де працюють спеціалісти, які мають значний практичний досвід зі створення імунобіологічних препаратів, вакцин та сироваток.

Лише за останні 2 роки співробітниками ДУ «ІМІ НАМН» опубліковано 397 наукових праць. Результати досліджень викладено у 2 навчальних посібниках, 6 інформаційних листах, 8 розділах у закордонних колективних монографіях, 90 статтях у фахових виданнях, в т.ч. 20 статей у журналах, що входять до міжнародних наукометричних баз Web of Science та /або Scopus, 11 статтях у збірниках, 279 тезах. Видано 3 збірники матеріалів конференцій, видається фаховий, міжнародний журнал «Аннали Мечниковського Інституту». У 2022-2023 рр. Інститутом розроблено 14 галузевих нововведень, створено 13 нових технологій, отримано 3 патенти на корисну модель та подано 3 заявки для отримання патентів України на винахід та 2 заявки для отримання патентів України на корисну модель.

Окрім наукової роботи Інститутом проводиться значна організаційно-методична, видавнича та освітня робота. Фахівці установи розробляють та рецензують документи для Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, МОЗ України та інших установ; приймають участь у підготовці та проведенні Нарад і Колегій МОЗУ з питань боротьби з інфекційними захворюваннями, біобезпеки; є експертами у галузі біологічної безпеки РНБО, МОН та МОЗ України.

Інститут виконує міжнародні зобов'язання – укладено договори з науково-дослідними компаніями NYC Medical Doctor Modern Medical PC. (New-York, USA), «Noigel» LLC (New-York, USA), Farber's Center for Academic Success, Inc (New-York, USA). Науковці ДУ «ІМІ НАМН» приймають участь у роботі Федерації Європейських мікробіологічних товариств (FEMS). Окрім того, ДУ «ІМІ НАМН» включено в міжнародні реєстри видатних наукових установ світу та він має відповідні реєстраційні номери: RINGGOLD ID 549166, ISNI 0000 0004 7784 7103, ROR 05G467K04.

**Щодо суті листа МОЗ України.** Законом України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» долучення наукових установ до системи гарантій медичного обслуговування не передбачено. Цим

законом визначено, що надавачі медичних послуг - заклади охорони здоров'я всіх форм власності та фізичні особи - підприємці, які одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики та уклали договір про медичне обслуговування населення з Уповноваженим органом (п.4 ч.1 ст.2).

ДУ «ІМІ НАМН» є фундаментальним науковим закладом, основним завданням якого, згідно п. 4.1.3. Статуту установи, затвердженого Президією НАМН України, є здійснення визначених повноважень головної в Україні науково-дослідної установи в галузі медичної імунології та біологічної безпеки. Відповідно до завдань Статуту Інститут у своїй структурі не має клініки, не отримував ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, не надає медичні послуги населенню.

Єдиними аргументами МОЗ України щодо створення на базі установ НАМН університетської лікарні ХНМУ є те, що клінічні бази кафедр ХНМУ розміщені в установах Національної академії медичних наук України, а співробітники установ НАМН є одночасно науково-педагогічними працівниками ХНМУ. На базі ДУ «ІМІ НАМН» не розміщені і не функціонують кафедри ХНМУ, працівники Інституту не є науково-педагогічними працівниками ХНМУ. Відповідно не існують правові, фінансові та логічні передмови передачі ДУ «ІМІ НАМН» до сфери управління МОЗ, зокрема для створення університетської лікарні ХНМУ.

Крім того, у листі МОЗ України зазначено, що університетська лікарня ХНМУ буде *«...отримувати фінансування за надання медичних послуг за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, що сприятиме створенню стійкої фінансової бази...»*. Фактично це означатиме повне знищення медичної науки в регіоні, зокрема в ДУ «ІМІ НАМН», адже фінансування НСЗУ не передбачає фінансування фундаментальних та прикладних наукових досліджень. Будуть безповоротно втрачені наукові школи і відбудеться фактична ліквідація 9 наукових установ НАМН України, і, зокрема, ДУ «ІМІ НАМН».

У листі МОЗ України ставиться питання, що може порушити права науковців наукових установ на здійснення наукової діяльності. Вказаний лист не є нормативно-правовим актом МОЗ, не підлягає державній реєстрації в установленому законодавством порядку. За змістом лист містить пропозицію НАМН України вирішити питання зміни підпорядкування наукових установ, залишаючи невизначеність щодо наукової роботи, зайнятості і гарантій наукових працівників, конкуренції наукової та освітньої діяльності.

Негативний вплив цього рішення буде катастрофічним для всієї України. Адже невдовзі для вступу країни в НАТО буде необхідним виконати вимоги розробленої спеціальної директиви для країн-членів: на території любой країни НАТО повинно бути хоча б одне виробництво власних вірусних та бактерійних вакцин. За вимогами ВООЗ від 30 % вакцин у кожній країні повинні вироблятися з регіональних штамів збудників. Відповідно, імпорتنі аналоги не здатні захистити населення від спалахів інфекцій, спричинених

актуальними місцевими штамами. Така картина є характерною для кору, дифтерії та кашлюку навіть у найбільш «вакцинованій» країні світу – США. У індустріально розвинутих країнах виробництво власних адаптованих (районованих) вітчизняних вакцин є одним з пріоритетних напрямів, які підтримуються на державному рівні. У США та Японії працюють національні програми, в яких передбачено екстрене розгортання виробництва вакцин в умовах загрози національної безпеки. Виробництво власних вакцин неможливе без наукового підґрунтя, яке в Україні нині може забезпечити єдина установа - ДУ «ІМІ НАМН».

Із змісту норм УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (Угоду ратифіковано із заявою Законом № 1678-VII від 16.09.2014), Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про наукове і технологічне співробітництво (Угоду ратифіковано Законом N 368-IV від 25.12.2002), ДОРОЖНЬОЇ КАРТИ європейської інтеграції України у сферах освіти і науки до 2027 року, затвердженої Наказом Міністерства освіти і науки України від 11 грудня 2023 року № 1501 не вбачається необхідність проведення заходів щодо укрупнення, реорганізації, ліквідації наукових установ, а також не встановлена пріоритетність галузі медичної освіти над галуззю медична наука, не встановлено зміну механізму фінансування науки у залежності від підпорядкування і наданих послуг.

Загальні збори трудового колективу Державної установи «Інститут мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова Національної академії медичних наук України»

### ПОСТАНОВИЛИ:

1. Вважати недоцільним і таким, що шкодить інтересам національної безпеки України, передачу цілісного майнового комплексу Державної установи «Інститут мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова Національної академії медичних наук України» до сфери управління МОЗ з метою створення на її базі університетської лікарні ХНМУ.
2. Клопотати перед Національною академією медичних наук України **не вносити** пропозиції до Кабінету Міністрів України щодо передачі об'єкту майнового комплексу ДУ «ІМІ НАМН» до сфери управління інших органів, уповноважених управляти державним майном, а саме МОЗ України, з метою створення на базі ДУ «ІМІ НАМН» університетської лікарні ХНМУ.
3. Не змінювати юридичний статус ДУ «ІМІ НАМН», як головної в Україні науково-дослідної установи в галузі медичної імунології та біологічної безпеки.

4. Питання виведення наукових установ міста Харкова із системи науки у систему освіти та охорони здоров'я є значимим і надважливим, що матиме подальші наслідки для потенціалу академічної науки та її репутації, а отже питання зміни порядкування, статутної і наукової діяльності щодо установ НАМН України розглянути на загальних зборах НАМН України.
5. Інформувати щодо рішення трудового колективу ДУ «ІМІ НАМН» Міністра охорони здоров'я МОЗ України, Харківську обласну військову адміністрацію, Харківську обласну організацію профспілки працівників охорони здоров'я України.

Голова загальних зборів  
трудового колективу  
ДУ «ІМІ НАМН»



Валерій МІНУХІН

Секретар

Ольга КОСІЛОВА